

Harmonie v rytmu přírody

NOVÝ DŮM NA OKRAJI MALÉHO STŘEDOČESKÉHO MĚSTA CTÍ ZÁSADY ZDRAVÉHO BYDLENÍ: OTEVŘENOST SLUNCI, ORIENTACE MÍSTNOSTÍ PODLE SVĚTOVÝCH STRAN, EKOLOGICKÉ MATERIÁLY, NÍZKOENERGETICKÁ KONCEPCE, NAUKA FENG ŠUEJ UPLATNĚNÁ V PRAXI.

1 Na fasádě členitého domu harmonicky souzní čtyři základní materiály přírodního původu – dřevo, hladká štuková omítka, pískovec (sokly, okenní nadpraží, dlažby) a pálená tašková krytina. Ze západní strany byla přistavěna velká, částečně zastřešená pergola navazující na venkovní krb

2 Přichozí vítají velké vstupní dveře umístěné na ose hlavní jižní fasády. Souměrnost podle vislé osy je významnou vlastností utvářející se přírodě, proto symetrická architektura dobře působí na naši psychiku. Příjemné pocity jsou také podpořeny oblými tvary

3 Nad dveřmi je hlavní vstup zvýrazněn zvednutou střechou. Jasně řešený vchod a navazující prostornost velkého oválného zádveří podporuje důležitost hlavního vstupu – úst do domu

4

5

6

Když naši hostitelé získali pozemek ve starší vilové čtvrti, měli první krok k životu v klidném prostředí s vzrostlou zelení a vybudovanými komunikacemi za sebou. „Nechtěli jsme se ocitnout v bezútěšném satelitu mezi poli. Cíleně jsme směřovali ke zdravému bydlení podle principů feng shui, a proto jsme se obrátili na odborníka - architekta Oldřicha Hozmana,“ říká paní domu. Je psycholožka a inspiruje se různými směry východních filosofí. „Starodávna čínská metoda o harmonii prostoru má mnoho společného s tím, jak vnímáme i my v naší kultuře správně řešené prostory. Souvisí s lidskou přirozeností a podvědomým chováním člověka v prostoru.“

Dům stojí na užším podélném pozemku. Byl umístěn k severnímu okraji, aby jižní strana i zahrada zůstaly co nejvíce osluněné. Modelace terénu se v návrhu otiskla do tvaru zaoblení severní stěny obývacího pokoje. Tato myšlenka ovlivnila celé uspořádání domu

Podle pohybu Slunce

Majitelé domu si přáli vstupovat hlavními dveřmi přes zádveří přímo do volného prostorného středu domu. „Souvisí to s jejich povahovou otevřeností a přizpůsobivostí. Životní energie čchi související s pozorností a uvolněností se tak může volně rozlévat prostorem,“ vysvětluje architekt Hozman. Rozmístění místností v domě vychází z jejich funkce ve

vztahu k rytmu dne. Na východní straně je pracovna a kuchyně. Tady se rodina setkává ráno a dopoledne, sluneční paprsky zde mají největší živost. Na teplý jih je orientována vstupní hala, obývací pokoj s jídelnou a dětské pokoje v patře. Západní stranu, kde Slunce klesá a vytváří poklidnou atmosféru, zaujímá terasa s krbem, sezení v obývacím pokoji a ložnice v patře. Na severu se nacházejí technické místnosti, schodiště a sociální zařízení (koupelny, WC a spíž). Koupelna je vybavena dřevěnou saunou a sprchovým koutem.

V barvách přírody

Interiér se rodí postupně, zařízení manželé pečlivě zvažují. „Poučili jsme se, že dodělávky a opravy jsou velká finanční past, proto nechceme nic uspěchat,“ vysvětluje paní domu. „Dnes módní tendence k minimalismu nám není vlastní, nejlépe se cítíme v útulně zabydleném prostředí, kde vládnu světlé přírodní barvy a materiály.“ Místnosti jsou vymalovány ekologicky nezávadnými přírodními kaseinovými barvami Kreidezeit. Pokoje mají barevnost podle významů světových stran nebo vycházejí z charakterů osob podle principů feng šuej. Například kuchyně na východě souvisí s aktivitou začínajícího dne, a proto má veselou světle zelenou barvu a přírodní světlé březové dřevo. Na západní straně domu jsou použity klidnější zemité barvy v tónech žluté a okrové. V domě, kde se téměř nevyskytují pra-

7 8

9 10

vé úhly, je veškeré vybavení vyrobeno na míru z třívrstevných bio desek, které se nekroučí, a povrchově upraveno příjemně voňavým dřevním olejem. „Řešení domu jsme již prověřili, po třech letech nemáme potřebu nic měnit. Cítíme se dobře a není tu žádný mrtvý prostor. Jediné, co postrádám, je samostatný vchod zvenčí do pracovny, ale to byl od počátku vědomý kompromis daný finančními náklady,“ komentuje majitelka domu. ■

4 Společný obytný prostor vyplňuje celou jižní stranu domu. Kuchyňskou část odděluje barová zídka z pískovce. Je spárována jen slabě, takže vypadá jako zděná na sucho

5 Ložnice rodičů. Manželé dům zařizují postupně převážně zakázkově vyrobeným dřevěným nábytkem. Všechny vnitřní dveře byly vyrobeny na míru z masivního javoru

6 Prostorný pokoj syna je rozdělen na zónu na spaní a studium, nechybí ani velká volná plocha na hraní. V podkroví jsou „teplé“ podlahy, světlý vlněný koberec si ale žádá pravidelnou péči

7 Společný obytný prostor v přízemí prosvětlují velká atypická rohová okna a světlá bambusová plovoucí podlaha. Také krb s pískovcovým obložением tvarově odpovídá filozofii feng-šuej

8 Celé podkroví má dřevěné stropy s transparentním bílým nátěrem, který nezakrývá strukturu dřeva, ale opticky odlehčuje prostor. Halu prosvětlují střešní okna

9 Kuchyňská linka byla vyrobená na míru z masivního javoru. V souladu se zásadami celostní architektury je obrácena na východ a vymalována zelenou barvou, s níž příjemně ladí šedozelená obložková mozaika

10 Koupelnu v podkroví rozzářily obklady RAKO v pastelových barvách

Nízkoenergetická koncepce

■ Dům je postaven z tepelněizolačních cihel o tloušťce 45 cm a dodatečně zateplen 8 cm silnou vrstvou tepelněizolační omítky.

■ Širší strana fasády s velkými okny je orientována na jih, a tak dům čerpá přímé teplo ze slunce tzv. pasivní cestou. Sluneční paprsky na jaře, na podzim a v zimě svítí hluboko do vnitřního prostoru a zahřívají cihlové přičky. V létě chrání interiér před přehříváním výrazný přesah střechy.

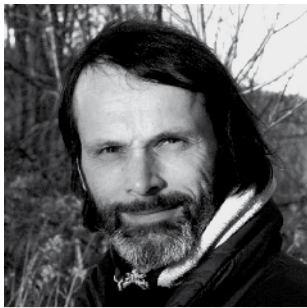
■ K úsporám přispívá i zónovaná dispozice. Chladné místnosti jsou orientovány na sever, teplé na jih.

■ Pro ohřev teplé užitkové vody

se využívají účinné vakuové solární kolektory. Teplo se ukládá do tepelněakumulační nádrže v technické místnosti. Když je energie z kolektorů dostatek, využije se i pro vytápění.

■ Přítápět se může i krbem s teplovzdušnou vložkou, která je vyústěna v obývacím pokoji a v ložnici v 1. patře.

■ Provětrávání domu zajišťují nízkootáčkové ventilátory v koupelnách a na toaletách a digestoř v kuchyni, určitý podíl na provětrávání má i krb s komínem v přízemí a průběžná infiltrace okny a dveřmi.

AUTOR

Akad. arch. **OLDŘICH HOZMAN**
(1964)

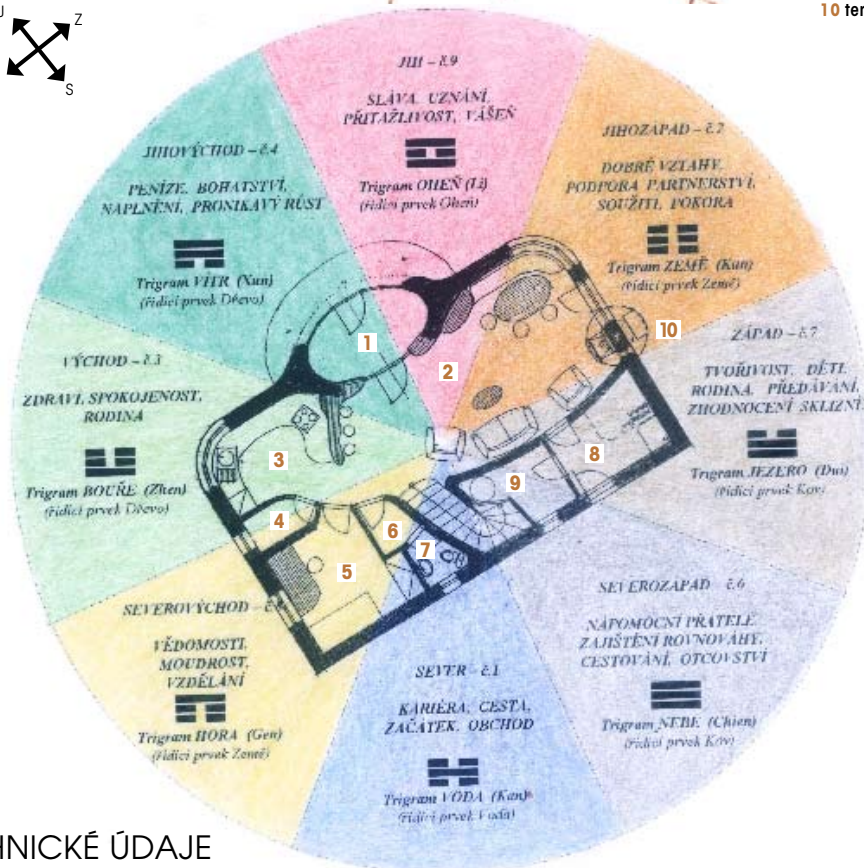
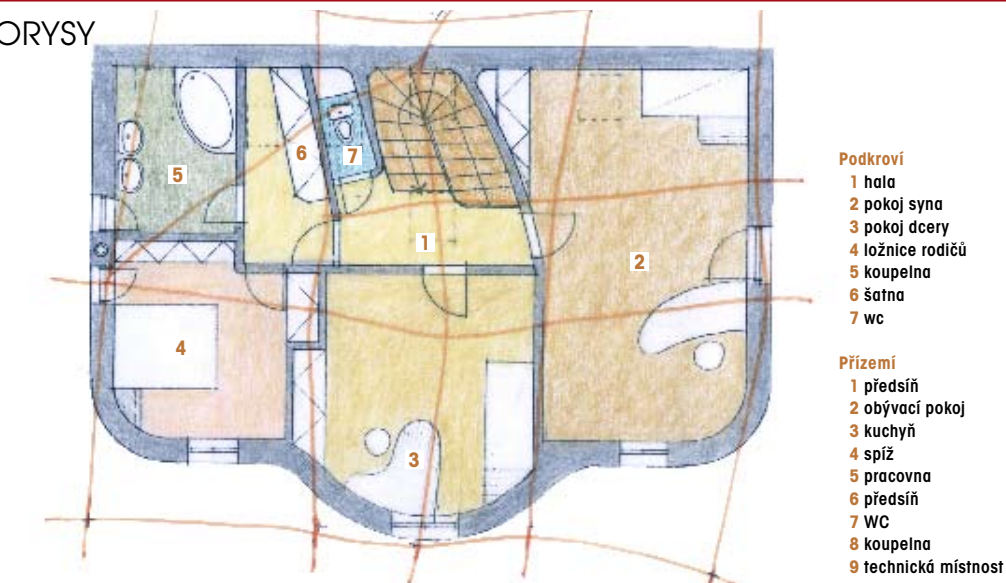
Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Praze a v roce 1989 ukončil studium architektury na Vysoké škole uměleckoprůmyslové. Do své práce zahrnuje principy celostní architektury a jemných sil přírody. Navrhuje nízkoenergetické a ekologické stavby a pořádá cyklus přednášek pro veřejnost v Městské knihovně v Praze.

KONTAKT

■ **STUDIO ARC**
Na Zámku 16, Praha 10
tel./fax: 235 311 622
e-mail: arc@arc.cz
www.arc.cz

PŮDORYSY

TECHNICKÉ ÚDAJE

Zastavěná plocha: 105 m²

Konstrukce domu: zdící systém Porotherm, klasický dřevěný krov, střešní plášť zateplený minerální vatou, dřevěná eurookna

Vytápění: ústřední plynové, v obývacím pokoji nízkoteplotní podlahové rozvody, v ložnicích a koupelnách radiátory, ohřev vody zajišťují vakuové solární kolektory

Dům je navržen jako nízkoenergetický, celková tepelná ztráta je cca 7 kW.

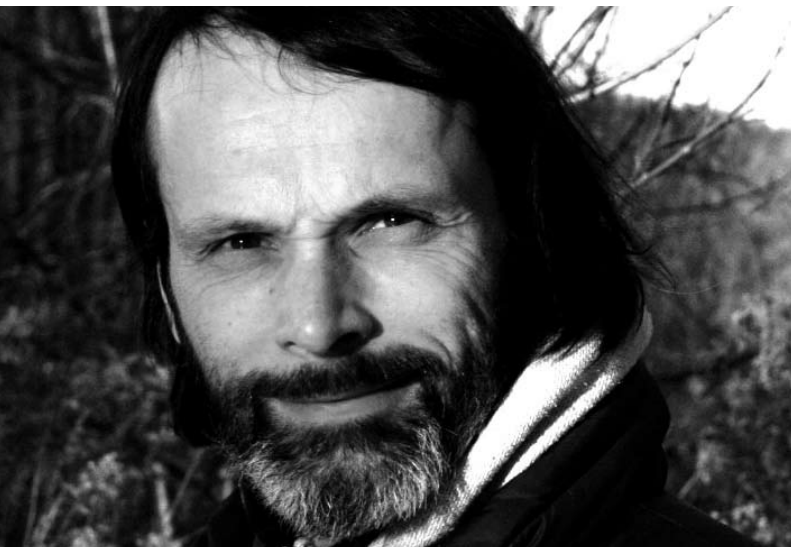
Cena kompletní stavby (bez nábytku): 9 500 Kč/m³

Náš tip

Další rady a inspiraci najdete také v rubrice Reality show: Jak se staví dům na www.dumabyt.cz.

Dům v rytmu přírody má mít oblé hrany,

říká akad. arch. Oldřich Hozman

AUTOR DOMU POSTAVENÉHO V SOULADU S UČENÍM FENG-ŠUEJ, KTERÝ JSTE SI MOHLI PROHLÉDNOUT NA PŘEDCHOZÍCH STRÁNKÁCH, MÁ NEZAMĚNITELNÝ RUKOPIS A ŘADU ZKUŠENOSTÍ S REALIZACÍ STAVEB TOHOTO TYPU. POŽÁDALI JSME HO, ABY SE O NĚKTERÉ Z NICH S NÁMI PODĚLIL.

■ Co je to celostní architektura a jak se uplatňuje v návrhu tohoto domu?

Ekologické stavby jsou známým pojmem. Celostní architektura zahrnuje navíc i složky okolního prostředí, duševní, citové, vitální a fyzické projevy člověka v krajině. Každé prostředí vyvolává jiné celkové naladění a chování. Celostní přístup k bydlení neznamená jen šetřit energií a používat ekologické přírodní materiály, ale také vytvořit prostředí, které přináší naplněné a vyrovnané emoce a klid v duši.

■ Jak k tomu může přispět architektura?

Čerpat uspokojení z architektury je možné tehdy, když je srozumitelná a dobře čitelná. To například znamená, že je jasně rozpoznatelný hlavní vstup do domu a stavba celkově odráží řád přírody, jímž je třeba souměrnost nebo základní geometrické tvary s volným středem. Ideálem je dům s vnitřní zahradou.

■ Na domě, který jsme navštívili, na první pohled zaujmou oblé hrany. Čím jsou inspirovány?

Podle feng-šuej vyplňuje prostor kolem nás proudící životní síla, nazývaná čchi. Projevuje se v pohybu galaxií, v toku řek i v pohybu větru ve zvlněné krajině. Pohybuje se ve spirálách, má ráda zaoblené tvary. Dům v rytmu přírody má oblé hrany, aby se v něm a okolo něj mohla životní energie volně rozlévat a přirozeně jej naplňovat. Pozornost oby-

vatel domu tak může přirozeně plynout i spočinout, lidé se cítí bezpečně a jemně obaleni měkkými tvary.

■ Jaký význam má velký otevřený prostor uprostřed dispozice?

Vše v přírodě má uvnitř dutinu, ať je to planeta, semínko nebo praforma jednoprostorového obydlí. Také tento dům je tak uspořádán. V přízemí tvoří oblast geometrického středu volné prostranství mezi dveřmi ze vstupní haly a nástupem na schodiště. V patře je volnost středu vyjádřená prostředním dětským pokojem se zaklenutým stropem a volnou chodbou prosvětlenou střešními okny. Cítí-li člověk volný střed, může ho naplnit činy. Hluboko v podvědomí máme ukotvené vzorce o tom, co se nám jeví jako příjemný a bezpečný prostor.

■ Významnou roli v architektuře hrají také celkové proporce...

Půdorys domu vychází z harmonického poměru, který se nazývá „zlatý řez“. Poměr stran půdorysu je 1:1,618..., což je proporce, která vychází z přírody. Vyskytuje se například v tvarech květů, větvení stromů, v rozměrech všech částí lidského těla. Člověk podvědomě vnímá proporce jako krásné podle toho, na co je zvyklý ze svého přirozeného okolí. V architektuře jsou harmonické proporce pro pocit krásného prostředí podstatné.

■ Jak ovlivnila stavbu domu přítomnost spodní vody?

Před stavbou domu byla na pozemku pečlivě zkontrolována místa nad spodní vodou – tzv. geopatogenní zóny. Stavba je navržena tak, aby místa dlouhodobého pobytu, především postele v ložnici rodičů a dětských pokojích, byla položena mimo linie geopatogenních zón a jejich křížení. Přítomnost zemského vyzařování nad spodní vodou je v přírodě přirozeným jevem, člověku nesvědčí pouze při dlouhodobém pobytu. Lidské tělo obsahuje z velké části tekutiny, které rezonují s aktivním pohybem spodní vody. Tělní tekutiny tak nemohou být ve stavu klidu v době odpočinku a spánku. Pokud však člověk geopatogenní zóny v přírodě i v místnostech běžně mívá a překračuje, je to přirozené a je na to při svém aktivním pohybu zvyklý. ■

Přednášky akad. arch. Oldřicha Hozmana v Městské knihovně v Praze:

Semináře na festivalu

Pražské brány:
31. 3. Architektura v rytmu přírody. Praktické uplatnění přírodního učení při utváření staveb
1.4. Ekologické stavby

Přednášky na téma celostní architektura:

12. 4. Obytný prostor a řád přírody

19. 4. Harmonické rozměry a zlatý řez. Krása proporcí a rozměrů v architektuře
26. 4. Jak vybírat pozemek. Základní principy feng-šuej pro nalezení místa k bydlení
3. 5. Přírodní stavební materiály a příklady konstrukcí
28. 4. Celostní architektura, celodenní seminář

(podrobný program na <http://www.arc.cz/seminare.htm>)

